

■ **سه‌شنبه ۷ تیرماه ۱۴۰۱**

■ **سال دوازدهم- شماره ۲۳۳۳**

خوابیدن در تابوت اشکانیان، پرده جدید از نمایش بی‌سامانی میراث فرهنگی همدان

مالمیر: تابوت ۲۲۰۰ ساله است نه ۶ هزار ساله

سپهرغرب، گروه گردشگری – عطیه صفی‌زاده، عضو هیئت علمی دانشگاه یزد با بیان اینکه با وجود چنین چالش‌هایی که یک نفر به‌صورت آزادانه در تابوت تاریخی بخوابد، نشان از ناآگاهی مردم و مسئولان نسبت به آثار تاریخی دارد، یادآور شد: توجه به هویت آثار تاریخی و توضیح محتوایی می‌تواند از بروز چنین حوادثی جلوگیری کند و تمدن چندین هزار ساله را به رخ جهانیان بکشد.

همدان میراث‌دار عهد ساسانی، اشکانی، سلوکی، هخامنشی، ماد، صفویه و قاجار است و بهره‌مند از لایه‌های متفاوت تاریخی و ۲۳ هزار شتی تاریخی. این ویژگی‌ها به‌علاوه دسترسی آسان استان‌های غربی کشور به این منطقه، سبب شد تا عزم و اراده مدیران وقت برای کلنگ‌زنی موزه منطقه‌ای در این کهن دیار قوی‌تر شود؛ موزه‌ای که گفته می‌شود یکی از ۱۴ موزه منطقه‌ای است که در جای‌جای ایران بر اساس یک برنامه کلان ملی در حال احداث است.

ساخت این مجموعه فرهنگی در همدان ۱۲ سال پیش در جوار سایت تاریخی «تپه هگمتانه» با پلان و نقشه‌ای مشتمل بر سه طبقه در زیر سطح زمین «موزه در خاک» به مساحت ۱۰ هزار متر مربع آغاز شد تا آینه‌ای باشد برای به تصویر کشیدن تاریخ، تمدن و فرهنگ کهن دیار همدان و نیمه غربی کشور و مجموعه‌ای بی‌بدیل از آثار و اشیاء تاریخی این بخش از ایران باستان را در برابر چشمان گردشگران به نمایش بگذارد.

در این مجموعه بخش‌های نمایشگاه، گالری‌های پژوهشی، کتابخانه تخصصی، آمفی‌تئاتر و سایت اداری پیش‌بینی و برخی مراکز خدمات رفاهی نیز گنجانده شده که به گفته مسئولان امر، اگر این طرح به سرانجام برسد از موزه‌های بزرگ و مهم کشور خواهد بود.

نقشه اولیه موزه دو طبقه روی زمین و سه طبقه زیر سطح بود که هنگام گودبرداری در عمق ۱۵ متری جوشش آب از دل زمین عملیات را متوقف کرد و به دلیل تراز بالای آب در این منطقه به‌ناچار طرح و نقشه کار تعویض و این بار در عمق ۱۲ متری فونداسیون‌بندی ساختمان آغاز شد. اما بدشانسی‌های این موزه تمام‌شدنی نبود و این بار مشکل بزرگ‌تری سر راه آن سبز شد. در آن ایام تپه جهانی تپه هگمتانه در‌دستور کار سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور قرار گرفت و با توجه به ممنوع بودن ساخت‌وسازها در حریم آثار تاریخی در مقررات سازمان جهانی یونسکو، از بیم آنکه مبادا تپه هگمتانه مورد پذیرش و پسند این سازمان

واقع نشده و طرح ایران پس داده شود، طبقات روی سطح موزه از نقشه حذف و در طبقات زیرین جانمایی شد.

از طرف دیگر درست زمانی که برخی مشکلات چندین ساله این پروژه حل شد یک اتفاق غیر منتظره و انتشار عکس یک مرد که در تابوت اشکانیان خوابیده و ابزار جملاتی با این مضمون که «همدان میراث ۶ هزار ساله دارد و از مدیر میراث فرهنگی اجازه گرفته‌ام»، واکنش همگان به‌خصوص فعالان گردشگری را برانگیخت.

در این راستا با علی مالمیر؛ مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان همدان و علی دلشاد؛ عضو هیئت علمی دانشگاه یزد به گفت‌گو نشستیم که در ادامه می‌خوانید:
مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان با اشاره به حواشی ایجادشده در موزه هگمتانه همدان گفت: تخریب و یا وارد کردن هرگونه خدشه ازجمله یادگاری نویسی بر روی آثار تاریخی و باستانی و استفاده از آن مشمول مجازات حبس و جریمه است.

علی مالمیر با اشاره به احداث موزه غرب کشور گفت: تعدد آثار تاریخی با ارزش در کاوش‌های باستان‌شناسی و قدمت تاریخی و فرهنگی، همدان را به یکی از بهترین گزینه‌ها برای ساخت موزه منطقه‌ای غرب کشور تبدیل کرده و باید قدر این امتیاز را دانست.
وی افزود: با توجه به ظرفیت‌های تاریخی تنها در چند استان کشور موزه‌های منطقه‌ای ایجاد شده که همدان یکی از این استان‌ها است و وجه تمایز آن با استان‌های دیگر احداث مخزن امن منطقه‌ای نیز در سایت این موزه است.

مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان همدان تصریح کرد: ورودی مخزن بخشی از پروژه موزه منطقه‌ای است و باید مسیر دسترسی مخزن، همزمان با ساخت موزه آماده شود و خوشبختانه این مسیر آماده و به بهره‌برداری رسیده و در حال حاضر امکان رفت‌وآمد و انتقال اشیا به مخزن امن که با استانداردهای بین‌المللی هم همخوانی دارد، فراهم شده است.

مالمیر با اشاره به اینکه موزه منطقه‌ای همدان ۶۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد گفت: با تمرکز مناسب اعتبارات در سال‌های گذشته این پروژه از پروژه‌های پیشتاز کشور محسوب می‌شود و خوشبختانه ساختمان مخزن تکمیل شده و ساختمان موزه نیز تا دو سال آینده تکمیل خواهد شد.

وی افزود: متناسب با احداث موزه و مخزن

امن، نیازمند جذب نیرو هستیم که مکاتباتی نیز در این راستا صورت گرفته است.

■ **اشکانیان بیدار شوید: تاریختان بازپچه برخی از افراد شده است**

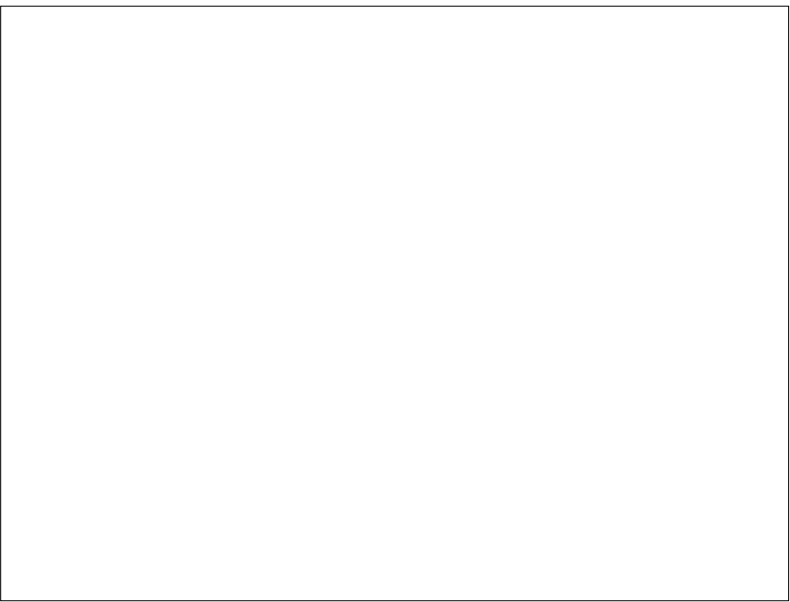
مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی استان همدان در خصوص حواشی ایجاد شده در موزه هگمتانه همدان گفت: در این خصوص چند نکته وجود دارد نخست اینکه اعلام شده تابوت کشف شده ۶ هزار سال قدمت دارد؛ این موضوع اشتباه است و تابوت مربوط به دوره اشکانیان و نه هزار و ۲۰۰ سال قبل است.

مالمیر تصریح کرد: تابوت در فضای باز موزه هگمتانه قرار گرفته و بر خلاف موارد مطرح شده در فضای مجازی هیچ‌گونه هماهنگی با مسئولان و همکاران موزه برای خوابیدن در آن صورت نگرفته است.

وی هماهنگی با مدیران در استفاده از تابوت را غیرواقع دانست و افزود: تابوت در فضای باز موزه هگمتانه واقع شده و همکاران ما در سایت اداری حضور دارند و اینکه اعلام کنند کار خلاف که انجام شده، با هماهنگی بوده، کاملاً غیر واقعی و قابل پیگرد قانونی است.

وی با اشاره به اینکه از این اتفاقات در کشور زیاد رخ می‌دهد، افزود: ریشه اصلی تخریب و آسیب به آثار تاریخی ناآگاهی و غفلت است که باید در بین مردم حفاظت از آثار تاریخی به‌عنوان یک رسالت عمومی جا بیفتد.

مدیرکل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع

دستی استان همدان افزود: بر اساس قانون، تخریب و یا وارد کردن هرگونه خدشه ازجمله یادگاری نویسی بر روی آثار تاریخی و باستانی و استفاده از آن مشمول مجازات حبس و جریمه است.

■ **موزه‌ها می‌توانند سبب رونق گردشگری و اقتصادی شوند**

در ادامه عضو هیئت علمی دانشگاه یزد با بیان اینکه موزه‌ها مکان‌هایی هستند که اشیاء دارای ارزش میراث فرهنگی و تاریخی در آن نگهداری می‌شود و برای بازدید علاقه‌مندان به نمایش درمی‌آیند، ابزار کرد: این مکان‌ها جزء منابع ارزشمند کشور محسوب می‌شوند و می‌توانند سبب جذب گردشگران به مناطق مختلف شوند.
وی دلشاد با بیان اینکه وجود موزه‌ها در هر شهر یا مقصد گردشگری می‌تواند سبب رونق گردشگری و اقتصادی استان و کشور شوند، عنوان کرد: در این اماکن گردشگران و افراد بومی ساکن منطقه می‌توانند حضور پیدا کرده و با میراث فرهنگی و تاریخی منطقه آشنایی یابند.

وی با بیان یک مثال از سایت موزه تخت جمشید به عنوان یکی از مهم‌ترین میراث فرهنگی و تاریخی کشور و جهان که سالانه بین ۴۰ تا ۵۰میلیارد تومان از طریق بازدید گردشگران و بازدیدکنندگان کسب درآمد می‌کند، یادآور شد: در واقع درآمد این مکان بیش از دو برابر بودجه سالیانه‌ای است که برای آن در نظر می‌گیرند.

■ **همدان مهد تاریخی کشور**

این فعال حوزه گردشگری با بیان اینکه به دلیل غنای تمدنی که در غرب کشور وجود داشته آثار تاریخی گران‌بهای بسیاری کشف شده است، عنوان کرد: برخی از آثار کشف‌شده در اماکن تاریخی و باستانی، پیشینه بیش از هفت هزار سال دارند و به عبارتی منطقه غرب به‌عنوان یکی از مناطق تمدنی دارای میراث‌های تاریخی و فرهنگی گران‌بها و بسیار ارزشمند در سطح کشور و جهان محسوب می‌شود.

دلشاد با بیان اینکه سیر تاریخی و تحول زندگی بشر از غارنشینی تا یکجانشینی را می‌توان در غرب کشور مشاهده و مطالعه کرد، افزود: با مطالعه گسترده سایت‌ها و پهنه‌های باستانی غرب کشور، به آثار بسیاری از دوران پارینه‌سنگی تا نوسنگی، انقلاب کشاورزی و یکجانشینی، شکل‌گیری تمدن‌های مختلف و غیره دست می‌یابیم.

وی با بیان اینکه بسیاری از آثار گران‌بهای منطقه در موزه ملی و موزه‌های مطرح جهان مانند لوور به نمایش گذاشته شده است، عنوان کرد: آثار تاریخی و باستانی تپه هگمتانه در شهر همدان، یک سایت موزه است که می‌توان به‌طور همزمان سیر اکتشافات صورت گرفته توسط باستان شناسان و آثار تاریخی به نمایش گذاشته شده را مشاهده و بازدید کرد.

این فعال گردشگری با بیان اینکه به دلیل کمبود فضای نمایش در کشور، بسیاری از آثار کشف‌شده، در مخازن موزه‌ها نگهداری می‌شود، عنوان کرد: نمونه این موضوع را می‌توان در مخزن موزه ملی ایران مشاهده کرد.
دلشاد با بیان اینکه با وجود توان بالقوه بسیار بالای استان همدان، فضای موزه‌ای بسیار محدودی به آثار ارزشمند کشف شده این استان اختصاص یافته، عنوان کرد: متأسفانه کمیت و کیفیت نمایش آثار در موزه هگمتانه، خیلی قابل توجه نیست و به‌نظر می‌رسد که به محتوای قابل ارائه به بازدیدکنندگان از این آثار، دقت و توجه کامل نشده است.

■ **تابوت خوابی مرد جوان در آثار تاریخی،**

نشان از بی‌برنامگی مسئولان دارد

وی افزود: حتی نمایش بصری آثار در حد ظرفیت کهن دیار هگمتانه نیست و در خصوص محتوا و توضیح آثار هم بسیار ضعیف عمل شده و به عبارتی در زمینه‌هایی مانند فن ساخت، کاربرد اشیاء، سیر تاریخی تحول در ساخت آن‌ها و... محتوای صوتی–تصویری مناسبی در دسترس بازدیدکنندگان نیست.

این عضو هیئت علمی دانشگاه یزد ضمن

اشاره به خوابیدن یک مرد جوان در آثار گران‌بهای تاریخی، گفت: این‌گونه مسائل، نشان‌دهنده آگاهی پایین مردم و مسئولان نسبت به ارزش آثار تاریخی است.

دلشاد یادآور شد: توجه به هویت تاریخی انسان ایرانی، اهمیت و نقش آثار تاریخی در شکل‌گیری و حفظ این هویت و ارائه توضیحات محتوایی با کاربرد فناوری، اطلاعاتی و ارتباطی می‌تواند از بروز چنین حوادثی جلوگیری کند و تمدن چندین هزار ساله ایران را به رخ جهانیان بکشد.

وی با بیان اینکه بسیاری از آثار تاریخی آن‌قدر با اهمیت و گرانقدر هستند که نمی‌توان هیچ ارزشی برای آن قائل شد، عنوان کرد: اما متأسفانه در سال‌های اخیر در حوزه نگهداری، حفاظت و نمایش باکیفیت بالا از این آثار بسیار ضعیف عمل کرده‌ایم و روش‌ها و استانداردهای لازم را رعایت نکردیم.

وی با بیان اینکه موضوع نگهداری، حفاظت، مرمت و نمایش آثار، یک علم است که مسئولان و فعالان گردشگری باید نسبت به آموزش و کاربرد صحیح آن اقدام کنند، گفت: در این راستا لازم است که از نظرات متخصصان این حوزه بهره‌مند شویم و با بی‌توجهی و عدم برنامه‌ریزی و اجرای صحیح، آثار ارزشمند خود را از بین نبریم.

این فعال گردشگری گفت: خوابیدن مرد جوان در تابوت گران‌قدر تاریخی و خیرسازی پیرامون آن، نشان از عدم وجود اراده قوی برای برنامه‌ریزی، حفاظت و نمایش آثار تاریخی دارد.

حال با توجه به آنچه گفت چندین سال است که ساخت موزه هگمتانه کلید خورده اما هرساله مسئولان امر با بهانه‌های مختلف از زیر بار تکمیل و افتتاح آن درمی‌روند. آنچه در حوزه موزه هگمتانه قابل توجه است عدم توجه و نظارت به اشیا گران‌قدر و رها کردن آن‌ها در فضای آزاد و نور مستقیم آفتاب است موضوعی که کاملاً غیرعقلانی و عملی بوده و در واقع گویی حفظ آثار ارزشمند تاریخی در کهن دیار هگمتانه که در دوران مادها پایتخت کشور بود اولویت دست چندم مسئولان و برخی فعالان گردشگری شده است که مصداق این امر را می‌توان در عکس و حاشیه جدید که جدیداً منتشر شد مشاهده کرد. موضوعی که واکنش بسیاری از فعالان گردشگری و صاحب‌نظران را برانگیخته است.

به‌راستی بی‌برنامگی و بی‌تدبیری تا کجا باید رخ دهد؟ به خاطر عدم نظارت و حفاظت اصولی مسئولان گردشگری از آثار ارزشمند تاریخی باید شاهد از بین رفتن آن‌ها باشیم؟

رئیس انجمن آژانس‌های هواپیمایی:

ایرلاین‌ها ۶۰ درصد بلیت هایشان را چارتری می‌فروشند

لغو شود، آیا نباید همان ایرلاین هم به مسافر خسارت بدهد؟

■ **ایرلاین‌ها خسارت می‌گیرند اما خسارت نمی‌دهند**

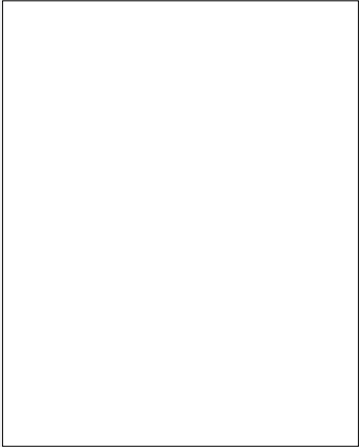
وی افزود: آژانس‌ها در این خصوص متضرر نمی‌شوند بلکه همه ضرر متوجه مسافر است مثلاً مسافری داشتیم که قرار بوده صبح با پرواز به اصفهان برود و عصر برگردد و بلیت هر دو طرف مسیر را خریداری کرده است. اما وقتی به فرودگاه رفته، پس از چند ساعت معطلی، اعلام شده که پرواز رفت لغو شده است بعد هم پرواز برگشت انجام شده است؛ آژانس هم کل هزینه بلیت‌های رفت و برگشت را به ایرلاین پرداخت کرده و کاری از دستش برنمی‌آید. چه کسی ضرر و زیان وارده به این مسافر را باید پرداخت کند؟

رئیس انجمن آژانس‌های گردشگری گفت: برخی پروازها بیش از چهار ساعت تأخیر دارند ولی آیا ایرلاین‌ها هزینه این خسارات را می‌دهند؟ نمی‌شود که ایرلاین‌ها یک طرفه و بابت لغو پرواز، خسارت بگیرند ولی بابت تأخیرهایی که دارند به مسافر خسارت ندهند.
رفیعی با بیان اینکه به طور متوسط تا نیمی از پروازهای ما تأخیر دارند اظهار کرد: در دیگر کشورها اگر پروازی تأخیر داشته باشد و ایرلاین مربوطه نتواند برای مسافر پرواز جایگزین قرار دهد، ایرلاین موظف به برگرداندن مسافر به هتل تا زمان پرواز بعدی است یا اینکه خسارت به مسافر بدهد، اما در کشور ما حقوق مسافر اصلاً دیده نمی‌شود؛ تا حالا نشنیده‌ام که به یک نفر بابت تأخیر در پرواز خسارتی داده شده باشد.

■ **ایرلاین‌ها حق ندارند بلیت پروازهای برنامه‌ای را چارتری بفروشند**

وی درباره فروش چارتری بلیت هواپیما بیان کرد: فروش چارتری در دنیا مرسوم است و چارترکننده همزمان هتل و اقامت و دیگر نیازهای مسافر را هم تأمین می‌کند ولی چارترکننده حق تک‌فروشی بلیت را ندارد اما در ایران چارترکننده‌ها، اقدام به تک‌فروشی بلیت می‌کنند.

رئیس انجمن دفاتر خدمات مسافرت هوایی و گردشگری ادامه داد: ایرلاین‌ها از قبل بلیت چند ماهه خود را به چارترکننده می‌فروشند که این اقدام غیر قانونی است؛ این‌ها حق مردم

سپهرغرب، گروه گردشگری؛ رئیس انجمن دفاتر خدمات گردشگری و مسافرتی از فروش ۶۰ درصد بلیت پروازهای ایرلاین‌ها به چارترکننده‌ها خبر داد.

بلیت چارتری سال هاست که به یکی از مشکلات اصلی صنعت هوانوردی تبدیل شده است؛ وزیر راه و شهرسازی دولت دوازدهم در نخستین ماه‌های وزارتت‌ش در ۱۰ بهمن ۱۳۹۷ دستور داد تا روش بلیت چارتری جز برای مقاصد گردشگری (مشخصاً کیش و قشم) و جزایر، سکوها و مقاصد نفتی (جزیره خارك و عسلویه) ممنوع است.

محمد اسلامی گفته بود: «(فروش بلیت پروازهای برنامه‌ای به‌صورت چارتری تخلف بوده و سازمان هواپیمایی با متخلفان برخورد می‌کند. قیمت بلیت هواپیما طبق قانون تابع عرضه و تقاضاست اما ما بر این مسئله تأکید داریم که فروش بلیت چارتری ممنوع است. چارتر یعنی این که کسی که هواپیما را چارتر کرده یک بسته سفر دارد که شامل اقامت، حمل و نقل و خورد و خوراک است.»

اما این دستور وزیر سابق راه و شهرسازی دیری نپایید که رنگ باخت و ایرلاین در مدت کوتاهی بار دیگر آغاز به فروش بلیت چارتری کردند؛ این فرآیند دو بار دیگر در زمان وزارت وی تکرار شد اما همچنان فروش بلیت چارتری ادامه داشته و حتی هم‌اکنون به یکی از اصلی‌ترین بخش‌های صنعت حمل‌ونقل هوایی تبدیل شده است.

■ **فعال صنعت هوانوردی؛ ایرلاین‌ها**